

Regelbunden tillsyn i Holmesskolan, Lekvattnets skola samt Östmarks skola

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Obligatorisk särskola årskurserna 1–10

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Torsby kommun och besökt Holmesskolan den 8 oktober, Lekvattnets skola den 10 oktober samt Östmarks skola den 21 oktober 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 29 april 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Holmesskolan, Lekvattnets skola samt Östmarks skola, dels den information som samlats in under besöket. Vid de tre skolorna intervjuades rektorer, lärare, elever samt det elevvårdsteam som arbetar vid samtliga tre skolor. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolorna

Tabell 1: Antal elever på Holmesskolan, Lekvattnets skola samt Östmarks skola

Holmesskolan	Antal elever
Förskoleklass	42
Grundskola	317
Grundsärskola	2
Träningsskola	9

Källa: Holmesskolan

Holmesskolan ligger i Torsby tätort och är en skola för elever i förskoleklass samt årskurserna 1–6. Vid skolan finns en förberedelseklass, med undervisning för nyanlända elever samt integrerade elever mottagna i den obligatoriska grundsärskolan årskurserna 1–6. Vid Holmesskolan finns även elever vid den obligatoriska särskolans träningsklasser årskurserna 1–10. Skolan har 15 elever med annat modersmål än svenska.

Lekvattnets skola	Antal elever
Förskoleklass	4
Grundskola	13

Källa: Lekvattnets skola

Lekvattnets skola ligger ca 4,5 mil norr om Torsby tätort och är en skola för elever i förskoleklass samt årskurserna 1–6. Eleverna har ämnet slöjd vid Östmarks skola samt hem- och konsumentkunskap vid Frykensskolan. Skolan har tre elever med annat modersmål än svenska.

Enligt förvaltningsledningen kommer Lekvattnets skola på grund vikande elevunderlag fr.o.m. höstterminen 2009 att upphöra. Elever och personal har blivit informerade om situationen och eleverna har kunnat göra nya skolval.

Östmarks skola	Antal elever
Förskoleklass	8
Grundskola	51

Källa: Östmarks skola

Östmarks skola ligger ca 2,5 mil norr om Torsby tätort och är en skola för elever i förskoleklass samt årskurserna 1–6. Skolan bedriver undervisning där två åldersgrupper bildar en klass, sammanlagt finns en förskoleklass samt tre klasser vid skolan. Skolan har tre elever med annat modersmål än svenska.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Målpuppfyllelse i årskurs 5

	Holmesskolan					Riket
	2003	2004	2005	2006	2007	2007
Andel (%) som ej nått målen i samtliga ämnen	.	.	.	.	.	.

Källa: Holmesskolan

Läsåret 2007/08 fanns vid Holmesskolan 54 elever i årskurs 5.

. = Uppgift saknas

	Lekvattnets skola					Riket
	2003	2004	2005	2006	2007	2007
Andel (%) som ej nått målen i samtliga ämnen	.	.	.	.	.	.

Källa: Lekvattnets skola

Läsåret 2007/08 fanns vid Lekvattnets skola 3 elever i årskurs 5.

. = Uppgift saknas

	Östmarks skola					Riket
	2003	2004	2005	2006	2007	2007
Andel (%) som ej nått målen i samtliga ämnen		.	.	.	.	.

Källa: Östmarks skola

Läsåret 2007/08 fanns vid Östmarks skola 9 elever i årskurs 5.

. = Uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

Holmesskolans kvalitetsredovisning för läsåret 2007/08 redovisar kunskapsresultat endast utifrån de mål som uppnått i årskurs 5 i ämnena engelska, matematik och svenska. Skolan har ingen redovisning avseende måluppfyllelse i samtliga ämnen. Inspektionen visar att kunskapsutvecklingen för elever mottagna i den obligatoriska särskolan följs upp på individnivå men att en samlad bild över tid saknas vilket försvårar bedömningen av hur väl eleverna i grundsärskolan och träningsskolan når de nationella målen.

I den gemensamma kvalitetsredovisningen för Lekvattnets skola samt Östmarks skola för läsåret 2006/07 framkommer ej några kunskapsresultat. Skolorna har ingen redovisning avseende måluppfyllelse i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Skolinspektionens bedömning är att skolorna saknar en samlad bild av elevernas kunskapsresultat.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat**Bedömningspunkter****1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen/ämnesområden i förhållande till styrdokumentens krav.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. I kursplanen anges de mål som undervisningen ska sträva mot, och de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret. I kursplanerna för ämnena matematik, svenska och svenska som andra språk anges även de mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje året.

Vid samtliga tre skolor följs varje elevs kunskapsutveckling, i relation till nationella mål, kontinuerligt upp i engelska, matematik och svenska genom till exempel olika diagnostiska tester. Vid samtal med lärare och elever framkommer att lärarna inte har system eller rutiner för att göra uppföljningar och utvärderingar av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Den uppföljning och

utvärdering som lärarna ska göra av varje elevs kunskapsutveckling är en förutsättning för att skolornas samlade resultat ska kunna utvärderas och följas upp. Se vidare avsnitt 3.4 i denna rapport.

Skolinspektionens bedömning är att varje elevs kunskapsutveckling bör följas upp och utvärderas i samtliga ämnen.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtal.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtal i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Enligt lärarintervjuer vid Holmesskolan framkommer att varje elev har en individuell utvecklingsplan (IUP). Det framkommer också att skolans lärare hantarer utvecklingsplanerna på olika sätt. I vissa klasser är utvecklingsplanerna mer aktuella än i andra. Exempelvis har några elever en kopia av sin IUP hemma samtidigt som andra elever uppger att de inte har någon IUP. Inspektörerna noterar att eleverna överlag har en svag uppfattning om varför och hur en individuell utvecklingsplan kan stödja elevens kunskapsutveckling.

Inspektionen vid Lekvattnets skola visar att lärarna inte upprättar individuella utvecklingsplaner för varje elev.

Vid Östmarks skola upprättas eller revideras elevernas individuella utvecklingsplaner vid utvecklingssamtalet. Bland eleverna finns olika uppfattningar om de individuella utvecklingsplanerna från "jag kommer inte ihåg mina mål", "målen har jag hemma" till att eleverna är medvetna om vilka mål de arbetar mot samt att man i undervisningen har avsatt tid för arbetet med den individuella utvecklingsplanen. Av de individuella utvecklingsplaner som inspektörerna tar del av framgår inte alltid att elevernas mål är kopplade till läroplanens och kursplanernas mål. Som mål anges t.ex. "räkna mera" "träna mera". Inspektörerna ser också mål som är relaterade till läroplanen och kursplanerna.

Utvecklingsplaner som inspektörerna tar del av på Holmesskolan samt Östmarks skola är av varierande kvalitet och fokuserar elevens sociala utveckling, matematik, svenska samt naturorienterande ämnen. Övriga ämnen ges inte samma utrymme.

Skolinspektionens bedömning är att skolorna måste se till att alla elever har individuella utvecklingsplaner. Skolorna bör vidare utveckla de individuella utvecklingsplanerna till innehåll och kvalitet samt göra dem till ett aktivt verktyg i elevens lärande.

I sammanhanget vill Skolinspektionen uppmärksamma skolorna på att från och med den 15 juli 2008 har bestämmelsen i grundskoleförordningen och särskoleförordningen om individuell utvecklingsplan bland annat ändrats på så sätt att en sådan plan inte enbart ska vara framtidsytande. Den ska innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne eller ämnesområde. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta. Se även Skolverkets allmänna råd om den individuella utvecklingsplanen.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
Läroplanen innehåller de övergripande målen och riktlinjerna för utbildningen. Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Skolan ska bland annat enligt läroplanen hos eleven utveckla nyfikenhet och lust att lära, utveckla elevens eget sätt att lära och tillit till sin egen förmåga. Vid lärarintervjuer och lektionsbesök på Holmesskolan framkommer att skolans arbete med läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot inte fått det utrymme som personalen själva önskat. Intervjuer med lärare och elever visar att läromedel alltför ofta styr undervisningen. Både lärare och rektorn har ambitionen att aktualisera läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot i det dagliga pedagogiska arbetet. Skolinspektionens bedömning är att läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot i högre grad bör ange inriktningen för Holmesskolans utbildning.

1.4.2 Elevernas ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet och eleverna i den obligatoriska särskolan utvecklar sitt eget sätt att lära och tillit till sin egen förmåga.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
Enligt skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt läroplanen ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Utifrån de klassrumsbesök och intervjuer inspektörerna genomför vid Holmesskolan är intrycket att det varierar mellan lärare och ämnen i vilken grad eleverna görs medvetna om målen i läroplanen och de nationella kursplanerna. Kursplanernas mål är inte generellt kända av eleverna eller tydligt kopplade till undervisningen. Elever och lärare uppger att elevernas inflytande över undervisningens innehåll och upplägg oftast är begränsat och kan bli bättre. Ett exempel är att eleverna sällan eller aldrig är delaktiga i planering och utvärdering av olika kunskapsområden. Inspektörerna vill i sammanhanget lyfta fram det föredömliga arbetssätt på vilket elever vid obligatoriska särskolans träningsklasser utvecklar sitt eget sätt att lära och tillit till sin egen förmåga. Skolinspektionens bedömning är att Holmesskolan bör arbeta för att öka elevernas kännedom om målen för utbildningen samt att öka elevernas inflytande över undervisningens utformning och över sitt eget lärande.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former och eleverna i den obligatoriska särskolan ges möjlighet till inflytande över hur deras utbildning utformas och till att påverka, vara delaktiga och ta ansvar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen. Samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshemmet ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Förskoleklassens verksamhet vid Holmesskolan består av två grupper om cirka 20 elever. Vid verksamhetsbesök och intervjuer framkommer att det finns få samarbetsformer mellan förskoleklassen och skolan. Personalen samverkar varken kring elevernas progression eller kring arbetssätt och fortsatt skolgång. Skolinspektionens bedömning är att Holmesskolan bör utveckla samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Enligt lärare och rektorer finns inget system för att följa upp och analysera skolornas resultat vid nationella prov i årskurs 5. Resultaten tenderar att bli en angelägenhet för de lärare som undervisar i de aktuella årskurserna och inte för samtliga lärare som undervisat eleverna. Lärarna på samtliga tre skolor vet i liten utsträckning hur eleverna klarar sin fortsatta skolgång. Den information som ändå når lärarna bygger oftast på informella kontakter. Intervjuer visar att lärarna inte följer upp hur eleverna lyckas med måluppfyllelsen i årskurs 9 och ställer det i relation till sin egen verksamhet. Systematiskt samarbete kring verksamhetens utformning eller progression i elevernas lärande är inte utvecklat. Skolinspektionens bedömning är att skolorna bör utveckla samverkan mellan lärare som arbetar med olika åldrar.

10 (21)

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund för fortsatt skolgång.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Förskoleklassen	X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Enligt läroplanen ska undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Läraren ska utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Av de lektionsbesök, elev- och lärarintervjuer inspektörerna genomfört på Holmesskolan framkommer att skolan endast i begränsad omfattning anpassar undervisningen för att möta elevernas intresse och behov. Eleverna uppger att det är sällan som deras erfarenheter ligger till grund för exempelvis planering av undervisning, "vi följer mest boken".

Några elever uppger vid intervjuer att de får vänta in andra medan andra ger exempel på att de fått utmaningar i sitt lärande. För elever som riskerar att inte nå målen finns möjligheter att anpassa undervisningen till elevernas behov, men i övrigt bygger undervisningen i hög utsträckning på samma tillvägagångssätt för lärandet för alla elever.

Skolinspektionens bedömning är att Holmesskolan bör utveckla sitt arbete med att anpassa undervisningen till elevernas förutsättningar och behov.

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Enligt skollagen ska särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Holmesskolan har rutiner för att identifiera elever med svårigheter i skolarbetet. Lärarna gör vid behov en ansökan om stöd till skolans elevvårdsteam. Den personal inklusive rektorn, som inspektörerna samtalar med anser att de inte i tillräcklig utsträckning har möjlighet att hjälpa barn och elever i behov av särskilt stöd och menar att det på skolan finns elever som därmed begränsas i sin kunskapsutveckling. Skolans lärare menar att de är duktiga på att identifiera eleverna med särskilda behov, men att de inte räcker till för att tillgodose behovet. Det stöd som ges fokuseras främst mot matematik och svenska trots att det finns elever som riskerar att inte nå målen även i andra ämnen.

Eleverna upplever dock att de får både stöd och delvis utmaningar i sitt skolarbete. Kommunens ämnesundersökning "Lusten att lära" bekräftar detta då cirka 80 procent av eleverna helt eller delvis upplever att lärarna "tar tag i problemen om man har svårt att lära sig". Ämnesundersökningen berör engelska, matematik, samhällsorienterande ämnen, svenska samt naturorienterande ämnen.

Lärarna vid Östmarks skola menar att de har rutiner och är duktiga på att identifiera eleverna med särskilda behov, men att de inte räcker till för att tillgodose behovet. Det stöd som ges fokuseras främst mot matematik och svenska. Se även kap. 1.5.3 om upprättande av åtgärdsprogram.

Inspektionen visar att Holmesskolan har tillgång till stöd av speciallärare samt specialpedagog. Dock framkommer vid lärarinterjuver en otillfredsställelse i den väntetid som uppstår innan stödåtgärder verkställs. Skolinspektionen vill uppmärksamma skolorna på att enligt allmänna råd för arbete med åtgärdsprogram ska åtgärder vidtas så snart som möjligt när behov och åtgärder klargjorts. Se även punkterna. 1.5.3 nedan om upprättande av åtgärdsprogram.

Skolinspektionens bedömning är att skolorna måste utreda om alla elever i behov av särskilt stöd får detta och ge sådant stöd till alla elever som behöver det.

12 (21)

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
Enligt grundskoleförordningen ska rektorn se till att en elevs behov av särskilda stödåtgärder utreds om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. Vid skolorna upprättas åtgärdsprogram för elever med behov av särskilda stödåtgärder. Enligt lärarinterjuver är det mentorns/klasslärares uppgift att upprätta åtgärdsprogrammen och elever och deras vårdnadshavare ges möjlighet att delta. Av de åtgärdsprogram som inspektörerna tar del av framgår att särskilda stödåtgärder ges främst i matematik och svenska samt att föreslagna åtgärder företrädesvis är på individnivå och med insatser från speciallärare eller specialpedagog. Få eller inga föreslagna åtgärder beskrivs på organisations- eller gruppnivå eller i andra ämnen än engelska, matematik och svenska. Skolinspektionen vill uppmärksamma skolorna på att enligt allmänna råd för arbete med åtgärdsprogram, bör orsaker till elevers svårigheter i första hand sökas i deras möte med undervisningens innehåll och lärandemiljö. Skolinspektionens bedömning är att skolan bör arbeta för att förbättra åtgärdsprogrammen till innehåll och kvalitet. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2008:25) för arbete med åtgärdsprogram.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer se till att det finns en likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön,

etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. I planen ska planerade åtgärder redovisas. Planen ska årligen följas upp och ses över.

Likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Vid inspektionstillfället finns en likabehandlingsplan för grundskolan samt för den obligatoriska särskolan vid Holmesskolan. Skolinspektionen kan konstatera att skolans likabehandlingsplan inte tar sin utgångspunkt i de diskrimineringsgrunder som lagen föreskriver, ej heller beskriver vilka insatser skolan avser att arbeta med utifrån en aktuell kartläggning av skolans behov. Lagens uttryckliga förbud för vuxna att diskriminera, trakassera eller utsätta barn och elever för annan kränkande behandling framgår inte av planen.

Lärarna har enligt rektorn till uppgift att implementera likabehandlingsplanen bland elever och föräldrar. Vid intervjuer med lärare framkommer att arbetet med likabehandling främst har inriktats på "att vårda språket" då detta identifierats som ett prioriterat område. Elevintervjuer visar att elever inte har kännedom om de diskrimineringsgrunderna som lagen omfattar, ej heller varit delaktiga i framtagandet av planen.

Lekvattnets skola har en likabehandlingsplan som är framtagen av skolans personal och föräldrar och elever har blivit informerade om dess innehåll. Inspektörerna kan konstatera att likabehandlingsplanen inte tar sin utgångspunkt i de diskrimineringsgrunder som lagen föreskriver, ej heller beskriver vilka insatser skolan avser att arbeta med utifrån en aktuell kartläggning av skolans behov. Lagens uttryckliga förbud för vuxna att diskriminera, trakassera eller utsätta barn och elever för annan kränkande behandling framgår inte av planen. Skolinspektionens bedömning är dessutom att förskoleklassens verksamhet samt den obligatoriska särskolan inte tydliggjorts i skolans likabehandlingsplan.

Östmarks skola saknar vid inspektionstillfället en likabehandlingsplan som innehåller en specifik redovisning av verksamhetens behov, utifrån en aktuell kartläggning, som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året.

Skolinspektionens bedömning är att skolornas likabehandlingsplaner inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan.

Sedan inspektionsbesöken gjordes i Torsby kommun har lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphört att gälla. Lagen upphörde att gälla den 1 januari 2009. Därefter gäller i stället 14 a kap. skollagen (1985:1100, ändrad genom 2008:571) och den nya diskrimineringslagen (2008:567).

Detta innebär att skolorna från och med den 1 januari 2009 ska beakta bestämmelserna i två regelverk för att garantera samma materiella skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det finns inget som hindrar att skolan/verksamheten för samman de planer som ska upprättas till ett dokument. Barns och elevers medverkan vid upprättandet m.m. av nämnda planer regleras i förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

16 (21)

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.5 Barn och ungdomar tas emot i enlighet med författningarna

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.6 Elever som i den obligatoriska särskolan har slutfört årskurs 9 kan få fortsatt utbildning i årskurs 10.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.1.7 Elever mottagna i särskolan och som får sin undervisning i grundskolan följer särskolans kursplaner.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
Enligt skollagen ska det för ledningen av utbildningen i skolorna finnas rektorer. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Vid samtal med Holmesskolans lärare uppfattar inspektörerna att rektorn har personalens förtroende men att de upplever att rektorn har allt för lite tid till att vara i verksamheten. Rektorn, liksom skolans lärare ser ett stort behov av att rektorn är mer närvarande i verksamheten för att kunna genomföra pedagogiska diskussioner samt säkerställa att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen. Skolinspektionens bedömning är att Holmesskolan bör ha en tydligare pedagogisk ledning. Rektor vid Östmarks skola ansvarar för förskoleklassens, skolans samt fritidshemmets verksamhet vid Östmarks och Lekvattnets skola samt för förskoleklassens samt fritidshemmets verksamhet vid Holmesskolan och dessutom för en av kommunens förskolor. Rektorn är på Östmarks skola en dag varannan vecka, vilket innebär att rektorns tid i skolans verksamhet är begränsad. Lärare och elever uppger vid intervju att rektorn sällan är på skolan. Lärarna uppger att man vid flera tillfällen framfört kritik på skolans pedagogiska ledning utan att ha fått någon respons på sin kritik. Personalen upplever inte rektorn som förtrogen med verksamheten. Rektorn, liksom skolans lärare ser ett stort behov av att rektorn är mer närvarande i verksamheten för att kunna genomföra pedagogiska diskussioner samt säkerställa att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen. Skolinspektionens bedömning är att rektorn vid Östmarks skola bör bli mer förtrogen med det dagliga arbetet vid skolan.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3.4 Rektorn i särskolan fattar beslut om avvikelser från särskolans timplan, som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning i grundskolan.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.4 Kvalitetsarbete**Bedömningspunkter****3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.**

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället. Som tidigare nämnts under bedömningspunkt 1.2 följs varje elevs kunskapsutveckling, i relation till nationella mål, kontinuerligt upp i engelska, matematik och svenska. Dock framkommer att lärarna vid de tre skolorna inte har system eller rutiner för att göra uppföljningar och utvärderingar av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Den uppföljning och utvärdering som lärarna ska göra av varje elevs kunskapsutveckling är en förutsättning för att skolans samlade resultat ska kunna utvärderas och följas upp. Någon systematisk uppföljning och utvärdering sker inte vid skolorna. Skolinspektionens bedömning är att skolorna bör utveckla sitt systematiska kvalitetsarbete bland annat genom att systematisk följa upp och utvärdera kunskapsresultaten i årskurs 5.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan, respektive fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

Holmesskolan har upprättat en skriftlig kvalitetsredovisning avseende läsåret 2007/08. I redovisningen framgår bland annat hur skolan levt upp till utbildningens mål i ämnena engelska, matematik och svenska. Kvalitetsredovisningen innehåller ingen redovisning av kunskapsresultat i relation till mål att uppnå i årskurs 5 i övriga ämnen. Förskoleklassens och fritidshemmens verksamhet samt den obligatoriska särskolan har inte tydliggjorts i skolans kvalitetsredovisning. Skolinspektionen förutsätter att elever och elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning.

Vid Lekvattnets samt Östmarks skola saknas en aktuell kvalitetsredovisning. Inspektörerna har tagit del av en kvalitetsredovisning för Lekvattnets skola samt Östmarks avseende läsåret 2006/07. Kvalitetsredovisningen för skolorna innehåller en sammantagen redovisning av kunskapsresultat i relation till mål att uppnå i årskurs 5 i engelska, matematik och svenska. Respektive skolas resultat framgår ej. Kvalitetsredovisningen innehåller ingen redovisning av kunskapsresultat i relation till mål att uppnå i årskurs 5 i övriga ämnen.

Skolinspektionens bedömning är dessutom att förskoleklassens verksamhet inte tydliggjorts i skolornas kvalitetsredovisning. Skolinspektionen förutsätter att elever och elevernas vårdnadshavare vid Lekvattnets samt Östmarks skola ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning.

Skolinspektionens bedömning är att skolornas kvalitetsredovisningar inte uppfyller kraven i förordningen. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

Enligt ändring i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsredovisningen. Ändringen trädde ikraft den 1 januari 2009 och ska tillämpas första gången för kvalitetsredovisningar som avser 2009.

2009-01-29 Göteborg

Lena von Platen

Ulla-Britt Norin